

діях, за звичайних обставин, — приречені на загибель. Вони заповнюють ту прогалину, що виникає між ідеєю і традиційними інституційними венчурними компаніями.

Таким чином, бізнес-ангели — є життєво необхідним елементом у складній «формулі життя» економіки. Своєю діяльністю вони забезпечують її розвиток: підтримують сумнівні ідеї, дають дорогу новим геніям, які дарують світу продукти та послуги, що змінюють спосіб життя або навіть мислення.

Література

1. Бизнес-ангелы и венчурное инвестирование в России // РЦБ. — № 2. — 2007. — С. 37—38.
2. Брайан Хилл, Ди Пауэр. Бизнес-ангелы. Как привлечь их деньги и опыт под реализацию своих бизнес-идей // Эксмо. — 2008. — 496 с.
3. *Оснабрюгге М. В., Робинсон Р. Дж.* Инвестиции от ангелов. — М., 2000.

Лісніченко О. О.,
аспірантка кафедри економіки підприємств,
Донецький національний
університет економіки і торгівлі
ім. М. Туган-Барановського,
Україна

РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКИХ КОНЦЕПЦІЙ ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Визначено базові положення та особливості практичного використання управлінських концепцій формування вартості підприємства.

Lisnichenko O. O.,
graduate student of economy
of enterprises department of
Donetsk National University
of economy and trade after
M.Tugan-Baranovskyi, Ukraine

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT CONCEPTS OF FORMING THE ENTERPRISE VALUE

The base position and features of practical using the management concepts of forming the enterprise value are defined.

Формування, оцінювання та управління вартістю підприємства, нерозривно пов'язаний з якістю та ефективністю даного процесу. Управління, засноване на вартісному підході є в певному значенні дуальною процедурою: з одного боку, результати оцінки вартості необхідні для аналізу економічних результатів діяльності підприємства, з іншого — скореговані за наслідками оцінки управлінські стратегія і процедури цілеспрямовано впливають на вартість компанії. І цей процес нескінченний (принаймні, у ме-

жах життєвого циклу самого підприємства). Методична база цього підходу постійно розвивається і змістовно примножується, про що свідчить неоднозначність і різноманітність поглядів різних авторів, як вітчизняних, так і зарубіжних, на суть проблеми. Але всі автори однозначні в одному: вартість є безальтернативним критерієм управління підприємством, і посилення конкуренції з одночасним розвитком глобальних фондових ринків будуть тільки посилювати процеси впровадження вартісно-орієнтованого управління на підприємствах.

Головним для розуміння концепції вартісно-орієнтованого управління є усвідомлення того, що підприємство створює товари і саме виступає таким товаром. Тобто, крім звичних для свого функціонування ринків товарів, робочої сили, ресурсів, фінансових ринків тощо, підприємство, що здійснює управління на основі максимізації вартості, також функціонує і на ринку корпоративного управління і контролю і є потенційним об'єктом купівлі-продажу.

Щодо розвитку концепції вартісно-орієнтованого управління, то одним з найфундаментальніших, на наш погляд, є підхід А. Дамодарана. Відповідно до даного підходу, для формування вартості компанії необхідно: здійснювати вплив на поточні грошові потоки; майбутнє зростання; тривалість періоду аномально високого зростання; ставку дисконтування [1].

Дещо інший підхід до формування вартості визначений Т. Коуплендом, Дж. Мурріном і Т. Коллером. Учені дотримуються наступної логіки: відправною точкою аналізу має бути дослідження поточної ринкової вартості підприємства. Далі необхідно оцінити фактичну і потенційну вартості компанії з урахуванням внутрішніх удосконалень, заснованих на очікуваних грошових потоках, і можливості збільшити вартість за допомогою фінансового реінженірингу. Усі ці оцінки слід співвіднести з вартістю підприємства на відкритому (фондовому) ринку, щоб оцінити потенційну вигоду для акціонерів від реорганізації компанії. Це порівняння мають допомогти виявити розриви в сприйнятті майбутніх перспектив компанії інвесторами і менеджерами. Після закінчення такого аналізу має скластися глибоке, засноване на фактах, розуміння менеджерами того, в якому стані знаходиться портфель проектів компанії і якими можливостями нарощування вартості вона реально володіє [2].

Заслуговують на увагу результати досліджень українського вченого О. Г. Мендрула. Зазначимо, що під ринковою вартістю підприємства науковець розуміє розрахункову величину, за яку на дату оцінки після адекватного маркетингу передбачається пе-

рехід підприємства в наслідок комерційної угоди між добровільними покупцем і продавцем за умови, що кожна із сторін діяла компетентно, розсудливо і без примусу; ринкова вартість визначається без врахування витрат, пов'язаних з трансакцією. Вчений досліджував інший важливий аспект управління вартістю підприємства, а саме, збалансованість між прибутком, активами і зростанням. Необхідно знайти баланс між цими показниками, оскільки відхилення в будь-який бік може викликати серйозні ускладнення в діяльності компанії. Враховуючи всі плюси і мінуси зростання, менеджерам підприємства рекомендується наперед продумати і визначити для себе ті максимальні темпи зростання, які компанія може витримати безболісно, тобто нормально забезпечувати і решту аспектів своєї діяльності [3].

Досить цікавою і нестандартною, на думку автора, є розвиток теорії формування та оцінювання вартості компанії запропонований В. Т. Бітюцких. Так, вартість компанії визначається наступними факторами вартості: обсягом акумульованих у компанії інвестицій; ефективністю (поверненням) інвестицій; середньозваженою ціною капіталу компанії [4].

Отже, аналіз існуючих концепцій управління, формування та оцінювання вартості виявив наступні основні її детермінанти: очікувані грошові потоки бізнесу; ризик інвестицій і обумовлена цим вартість залучення і обслуговування капіталу; очікуваний потенціал зростання (розширення) бізнесу, тобто величина інвестицій; можливість появи або існування сприятливих можливостей у майбутньому. Кожна з цих детермінант у свою чергу може бути розбитий на кілька факторів, наприклад, до факторів, що впливають на грошові потоки можна віднести: ринковий попит на продукцію компанії, що продається за певною ціною собівартість продукції, реклама продукції, імідж компанії, якість збутової мережі можливість доступу до ринків капіталу, ліквідність активів і т. д.

Література

1. *Дамодаран А.* Инвестиционная оценка / А. Дамодаран. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. — 254 с.
2. *Коупленд Т.* Стоимость компаний: оценка и управление / Коупленд Т., Колер Т., Мури Дж. — Пер. с англ. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. — 576 с.
3. *Мендрул О. Г.* Управління вартістю підприємства: Монографія / О. Г. Мендрул. — К.: КНЕУ, 2002. — 272 с.
4. *Битюцких В. Т.* Мифы финансового анализа и управления стоимостью компании. — М.: ЗАТ «Олимп - Бизнес», 2007. — 224 с.